П III 34

Број 183 — Год. IV. Ујвидек, петак 18 август 1944 Примерак 20 филера

НОВА ПОШТА

„НОВА ПОШТА"
ИЗЛАЗИ СВАКОГ ДАНА УЈУТРУ, ОСИМ ПОНЕДЕОНИКА И ДАНА ИЗА ПРАЗНИКА. РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦИЈА: УЈВИДЕК, ВИТЕЗ ХОРТИ ИШТВАН ТЕР 6/I ТЕЛЕФОН: 39-39. ПОШТ. ФАХ 260 ЧЕК. РАЧУН КОД ПОШТ. ШТЕД 18.254. МЕСЕЧНА ПРЕТПЛАТА: 5.20 П., ТРОМЕСЕЧНА 15.— П.

У предпростору Карпата противнападом одбијени совјетски напади

У Француској се води покретни рат

На фронту у Италији није било значајније борбене акције

Немачка врховна команда саопштава из главног стана Вође Рајха:

У Нормандији трупе прве канадске армије продужиле су цео дан са нападима са обе стране Фалеза. Наше дивизије у променљивим борбама са губицима на обе стране осујетиле су непријатељску намеру да изврши продор. Даље траје огорчена борба. Против Североамериканаца који даље нападају из простора Арженто на, наши тенковски одреди почели су напад и одбацили их у правцу истока као и југоистока.

Моторизоване снаге противника даље надиру према истоку према Сени и југоисточно према Лоари. Изгубљен је после чврстих борби град Дре.

Распламтеле су се жестоке борбе за градове Шартре и Орлеан.

У Бретањи у борбеном простору Бреста сконцентрисаном одбранбеном ватром одбили смо више непријатељских напада. Гарнизон цитаделе Сен Малоа и надаље пружа јуначки отпор. Батерија „Цезембре" својом ватром, насупрот најјачој непријатељској ватри разбила је више непријатељских напада који су били упућени на цитаделу.

На обалном простору у јужној Француској и даље трају бореб са непријатељем који се постепено појачава искрцавањем снага ваздушним и морским путем. После огорчене борбе успело је непријатељу да продре у град Кан.

Даке немачке поморске снаге и јединице за осигурање потопиле су 16 августа у рану зору у више битака вођених са јединицама британске ратне морнарице која је била у надмоћи, два разарача и оштетили једну крстарицу. Потопљена је једна наша сопствена јединица, а једна оштећена.

У борби нашег ваздухопловства против непријатељске ескадре за искрцавање у делу мора испред Тропеа, тако је тешко оштетила два непријатељска транспортна брода од 18.000 бруто регистарских тона, да се може рачунати да су изгубљени. Један бојни брод погођен је бомбом великих димензија.

У Француској позадинској територији у борби убили смо 168 терориста.

Осветничка ватра оружја „V. 1." и даље пада на Лондон.

Са фронта у Италији не јављају о значајнијој борбеној активности. У простору горње Италије уништили смо у међувремену од 11 до 18 августа 884 терористе.

У предпростору Карната после привременог постигнутог упада противнападом одбацили смо Совјете који су нападали северозападно од Краснов. У огорченим офанзивним и одбранбеним борбама на великој окуци Висле јуче смо уништили 67 непријатељских тенкова. Дуж обе стране Вирбалена Совјети са јаким тенковским снагама вршили су цео дан нападе покушавајући да изврше продор. Ти напади били су потпомагани формацијама борбених авиона. Воде се жестоке борбе.

На летонском фронту северно од Бирсена наши гренадири задржали су положаје насупрот поновљеним бољшевичким јаким нападима. Уништили смо 49 непријатељских тенкова.

Наше трупе у Естонији западно од Псковског Језера налазе се још увек у тешкој борби са совјетским снагама које надиру. У томе простору формације борбених авиона потпомагале су борбе Вермахта и нападале непријатељски промет између Пејпуског и Псковског Језера. Потопљено је 11 потпуно натоварених јединица за превоз материјала. Совјети су изгубили у ваздушним борбама и услед дејства противавионске артилерије 56 авиона. У борбама које тутње на средњем сектору Источног фронта једна авионска формација и противавионска артилерија у току последњих шест недеља уништила је 889 непријатељских тенкова и 1217 авиона.

Непријатељске бомбардерске формације напале су места у средњој и југозападној Немачкој. Углавном настале су штете у Маглебургу и Десау. Британски ноћни бомбардери извршили су терористичке нападе на Штетин и Кил. У старом штетинском граду настале су веће штете и становништво је имало губитака. Поједини непријатељски авиони бацили су бомбе на Берлин и западну Немачку. Наше противавионске снаге уништиле су 49 непријатељских авиона.

Почела је битка за Париз

Берлин, 17 август. (МТИ) — Пошто се већ главнина немачких снага у Нормандији извукла из опасности да буде укљештена тако да је остало једино — како то Јунајтед Прес јавља — избочена код Фалеза. Амерички напад моторизованих колона променуо се у правцу средњег сектора Сене а Американци сада настоје да надиру југоисточно према Лоари. Нападачке колоне нису још прешло Дре док друге колоне прешавши Шартре надиру ка Паризу. На надлежном немачком војном месту ове америчке операције називају битком за Париз. Ова битка — како у Берлину кажу — јесте покретни рат који се води са обе стране са тенковским снагама чији карактер добија кретање таласа овамо онамо тако да се не може говорити о одређеној фронтовној линији. У вези са искрцавањем у јужној Француској са немачке стране још се не упуштају у појединости.

У жаришту борби на Источном фронту налази се источна Пруска. Немци су осујетили покушаје надирања непријатеља са необично јаким снагама.

Огорчене борбе у јужној Француској

Берлин, 16 август. (Интеринф) У простору искрцавања у јужној Прованси Англосаксонци су под заштитом бродске артилерије у току дана и ноћи искрцали на мостобране нове јединице. Они су успели само да се сконцентришу за напад у простору Сан Рафаела, у долини Аржена. Одбили смо на обе стране тулонског утврђења покушаје искрцавање. На супрот томе у простору Кана успело је искрцавање. На осталим мостобранима јединице за осигурање обала и надаље се налазе у тешким борбама са искрцаним трупама.

ЧЕРЧИЛ ПОСМАТРА ИСКРЦАВАЊЕ У ЈУЖНОЈ ФРАНЦУСКОЈ

Лондон, 16 август. (НШТ). — Премијер Черчил је у уторак на палуби једне крстарице отпловио у воде Корзике да из непосредне близине посматра инвазионе операције у јужној Француској — јавља службена енглеска телеграфска агенција. Том приликом Черчил је посетио и Корзику у пратњи државног секретара Петерсона и америчког генерала Самервила.

АНГЛОСАКСОНСКИ ТЕНКОВИ ИСКРЦАНИ У ЈУЖНОЈ ФРАНЦУСКОЈ

Берлин, 16 август. (НШТ). — Енглеско америчка инвазиона флота у јужној Француској сконцентрисала се у среду на три тачке које леже удаљено једно од друге. Бродови ратне морнарице и надаље држе под ватром оне делове обале где до сада није извршено искрцавање. Немачке трупе углавном врше одбранбене борбе са искрцаним снагама на падинама брегова. У среду код Сен Максима, под заштитом баражне ватре са ратних бродова искрцани су и тенкови.

Седница Министарског савета

Будапешта, 16 август. (БЕ) — „Ујј Немзедек" пише: **Чланови владе одржали су јуче у 9 часова пре подне под претседништвом министра финансија Ремењи-Шнелер Лајоша, који привремено замењује претседника владе седницу министарског савета. Изузев претседника владе витеза Стојаи Демеа — који се као што је познато, налази на боловању, — овој седници министарског савета присуствовали су сви чланови владе. На седници су претресана савремена питања у вези са владиним радом.**

ИЗВЕШТАЈ О УЛЕТЕЊУ НЕПРИЈАТЕЉСКИХ АВИОНА ПРОШЛЕ НОЋИ

Будапешта, 16 август. (МТИ) Јуче у касним вечерњим часовима поједини непријатељски авиони прелетели су ваздушни простор Мађарске из јужног у северном правцу. Вероватно су се исти ови апарати у раним јутарњим часовима вратили путем улетања. Ово летење је имало обележје узнемиравања. О бомбардовању нису стигли извештаји.

СОБРАЊЕ САЗВАНО НА ВАНРЕДНО ЗАСЕДАЊЕ

Софија, 17 август. (НШТ) — Бугарско намесништво на предлог претседника владе Багрјанова сазвало је у четвртак Собрање на ванредно заседање. Собрање је увек досада одржавало ванредно заседање и у току лета, да би решило важне законске предлоге пре јесењег заседања.

Приликом овога заседања приказаће се Парламенту нова влада Багрјанова. Багрјанов ће пред Собрањем дати експозе а затим ће министар спољних послова Драганов изложити спољно-политичку ситуацију. Осим тога влада ће поднети Парламенту законски предлог о допуни овогодишњег буџета. Изванредно заседања Собрања трајаће најдуже три дана.

У софијским политичким и дипломатским круговима са великим интересовањем очекују експозе владе Багрјанова с обзиром на балканску ситуацију после прекида немачко-турских односа.

ТЕРОРИСТИЧКИ НАПАДИ НА ХОЛАНДИЈУ

Хаг, 16 август. (ДНБ). Англоамерички авиони поново су у разним пределима Холандије митраљирали железнице, аутомобиле и грађане. Том приликом страдало је 24 особе. Бомбардери су тешко оштетили куће за становање и цркве.

ИНТЕРЕСАНТНО СУЂЕЊЕ У ФИНСКОЈ

Хелсинки, 16 август. (НШТ). — Проширена је оптужница над народним послаником Киртенеом и двојицом његових другова који су оптужени да су маја и јуна месеца ове године колполтирали 4 тајна летка који су имали за циљ да поткопају углед владе. Према отпужници летци су били способни да угрозе јавни поредак и да ослабе снагу Финске. Оптужени су тражили одгоду са разлогом да би могли писмено одговорити на оптужницу. Суд је удовољио предлогу и расправа је одложена за 20 септембар .

НА ВРТ ЕНГЛЕСКЕ КРАЉЕВСКЕ ПАЛАТЕ ПАО „V-1"

Лисабон, 16 август. (ДНБ). — Према извештају британске обавештајне службе на врт Бекингхемске палате, резиденције енглеског краља пала је једна крилата бомба. Она се сударила са једним дрветом и експлодирала још пре него што је пала на земљу. Услед ваздушног притиска многи прозори краљевског двора су разбијени. Мала летња кућа која се налази у врту, тешко је оштећена, а уништено је и краљевско тениско игралиште. Људских жртава није било.

РУЗВЕЛТ ЖЕЛИ ДА ЗАВЕДЕ ВОЈНУ ОБАВЕЗУ

Женева, 16 август. (ДНБ). Дописник Њујорк Хералд Трибјуна јавља из Вашингтона, да ће се претседник Рузвелт заложити за хитно прихватање такве законске мере, којом ће се завести стална оружана служба омладине. Циљ овој мери је, према мишљењу листа да САД и после рата располажу са јаком војном силом. Да овај план нема никакво политичко обележје, показује чињеница да су предлог о овој мери прихватили и чланови републиканске странке.

АРАПИ ПРОТИВ ДОСЕЉЕЊА ЈЕВРЕЈА НА БЛИСКИ ИСТОК

Стокхолм, 16 август. (ДНБ) Претседник владе у Транс Јорданији приликом разговора са дописником агенције Јунајтед Преса изјавио је да је Унија између Транс Јорданије, Ирака и Сирије на Блиском Истоку у споразумима да се јеврејско питање не може другачије решити него са обуставом доселења Јевреја у Палестину. Од воље народа зависиће да ли ће панарапство бити краљевство или неки други облик владавине.

БОМБАРДОВАЊЕ ЈЕДНЕ АЛБАНСКЕ ВАРОШИЦЕ

Берлин, 16 август. (ДНБ). — Англоамерички апарати бацали су 12 августа запаљиве бомбе на албанску варошицу Чео. За време овог бомбардовања изгубило је животе 300 грађанских лица.

Кроз штампу

Инвазија на Ривијери

„Донауцајтунг" доноси у вези са новим англосаксонским покушајем најезде у Француској: „Избор места искрцавања јасно одаје троструку намеру: прво, да се растави италијанско ратиште од француског, затим, да се узме у посед најкраћа поморска веза од Корзике до копна, и најзад, да се осфорсира приступ к долини Роне. Најзад, изгледа да је при избору места искрцавања играло извесну улогу и присуство јачих терористичких банди у висоравнима Савоје".

„Занимљиво је — пише даље лист — да је почетак овог другог инвазионог предузећа, који је, наравно, започет прво са далеко мањим снагама него у Нормандији, временски пао истодобно са посетом Черчила у Италији. Но још више него та посета указивали су већ од дуже времена велики бродски транспорти на западном Средоземном Мору на припреме за тај подухват. Велики конвоји су већ данима пловили кроз Гибралтар у Средоземно Море. Немачко ратно вођство, дакле, није нападом на Ривијеру било изненађено. Отворено остаје засад још, да богме, питање да ли Енглези овде на Ривијери хоће да скупе главну снагу своје средоземноморске инвазионе флоте, или ће још, сем тога, покушати са другим искрцавањима, можда на италијанској јадранској обали".

„Терен где су сада отпочели своју другу инвазију мање је повољан за оперативан развој већих маса трупа. Већ неколико километара иза обале подижу се пропланци Алпа Провансе, у висини од 1800 метара. Стрме падине, са аутострадама које иду паралелно са обалом, пружају за обалске батерије управо идеално подручје. Само на ушћу реке Аржанс отвара се нешто блажа долина. Мора се сачекати у којем ће се правцу и са каквим главним циљевима развити нова инвазија — ако се уопште буду могле непријатељске трупе овде држати".

*

„Мађаршаг" доноси извештај ИНБ-а: Вест о непријатељском искрцавању је немачко јавно мњење примио са великим спокојством. Јутарњи листови од среде саопштавају ту вест на првим странама, са насловима преко више стубаца. Коментари наглашују да се засада ситуација још не може просудити, али напредовање у Нормандији и Бретањи стаје непријатеља знатно више губитака него што је то према операционим плановима израчунато. „Непријатељу је — као што „Фелкишер Беобахтер" пише — требало да тражи нов фактор безбедности, тим пре, што трупе ангажоване у Италији данима држе везане код реке Арна и код Апенина, тако да не могу више да растерећују инвазионо фронт. Ново инвазионо предузеће у пределу Кана, у јужној Француској, дакле, има да служи за појачавање оба непријатељска фронта".

„Пошто је изложио непријатељске операције искрцавања, које су извршене под заштитом вештачке магле, и уз густу бродску баражну ватру, лист — пише „Мађаршаг" — наглашава да немачке трупе, наслањајући се на бедеме Тулона и планине, посвуда одлучно стају насупрот непријатељу".

*

„Фелкишер Беобахтер" доноси из Милана: „Бономи је римској штампи дао изјаву по којој је у уторак управа провинција Рим, Фросињоне и Литорија пренесена са савезничке војне управе на његову владу. „Од тога преноса — рекао је Бономи — не може се, природно, очекивати никакво чудо". Услед ратних напора Савезника настала је велика оскудица у транспортним средствима за измену животних намирница. Бономијева влада моћи ће се тек тада заложити за потребе италијанског становништва кад буде имала средстава за то. „Та тешка задаћа — нагласио је Бономи — прихваћена је са недовољно средстава, са ограниченом слободом акције и услед рушевина које још увек расту".

*

„Ај Мађаршаг" доноси из Стокхолма у вези са исељавањима из енглеске престонице услед дејства немачког осветничког оружја: „Према извештајима из Лондона, евакуација не тече онако плански како наглашују на званичном месту. Ванредно велике тешкоће се указују при смештању евакуисаних становника. Сметње у железничком саобраћају, и непрекидно враћање отстрањених становника у Лондон, такође то посведочава. Многи се зато враћају што се на додељеном им месту не могу снаћи у тамошњим приликама, други пак стога што им је стан пропао услед нападаја од летећих бомби, па после подастирања молби за накнаду штете поново се удаљују из престонице".

*

„Пестер Лојд" доноси из Берлина: „Излози без алузија" је лозинка немачких трговачких радња у знаку тотализирања ратних напора. По дућанским излозима отсада се излаже само роба која је одмах за продају. Декорације, које нису за продају, нису дозвољене. По излозима сместена роба мора се одмах извадити ако је купац оштећен бомбардовањем. Код других купаца, прелазно време предаје робе траје 24 сата. Досада, таква роба могла је стајати у излогу четири недеље, као декорација, пре но што је прешла у посед купца".

АРГЕНТИСКО ЗЛАТО ЋЕ ПРЕНЕТИ У САД

Стокхолм, 16 август. (ДНБ). Како Јунајтед Прес јавља северо-американци су одлучили да Сток злата Аргентине пренесу у САД.

МИКОЛАЈЧИК СТУПА У „ВАРШАВСКУ ВЛАДУ"

Стокхолм, 16 август. (ДНБ). Као што британска обавештајна служба јавља, у лондонским меродавним круговима сматра се као вероватно да ће претседник лондонско-емигрантске пољске владе Миколајчик, ступити у „варшавску владу" када совјетске трупе буду заузеле Варшаву. Према овом извештају у пољским емигрантским круговима се сазнаје да ће садањи пољски министар спољних послова Ромер остати пољски посланик у Москви.

НЕСРЕЋАН СЛУЧАЈ БИВШЕГ ТУРСКОГ МИНИСТРА СПОЉНИХ ПОСЛОВА МЕНЕМЕНЏОГЛУА

Анкара, 16 август. (МТИ). — Бивши турски министар спољних послова Менеменџоглу, који је пре неколико дана одклизнуо и сломио руку, још увек се рђаво осећа. Завој од гипса је скинут са његове руке, отворена рана је, до душе, донекле зарасла, али повређени министар још увек осећа јаке болове. Претпоставља се да је дошло до повреде живаца услед чега су настале ове непријатне компликације.

ГЛАВНИ КОМАНДАНТИ САВЕЗНИЧКЕ ИНВАЗИОНЕ ВОЈСКЕ У ЈУЖНОЈ ФРАНЦУСКОЈ

Амстердам, 16 август. (ДНБ). Као што британска обавештајна служба из главног савезничког стана у Италији јавља, главни команданти савезничких инвазионих трупа у јужној Француској су: генерал Александар Пач, деголистичке трупе се налазе под командом генерала де Лат де Тасинија. Генерал Пач је водећи генерал Седме армије.

ПОВИШЕНО РАДНО ВРЕМЕ У ПРЕДУЗЕЋИМА БУГАРСКЕ ВОЈНЕ ИНДУСТРИЈЕ

Софија, 16 август. (НШТ) Бугарски министар унутрашњих дела наредио је повишење радног времена од 8 на 10 часова у свим предузећима ратне индустрије.

БАНДИТИ У ФИРЕНЦИ

Берлин, 16 август. (НШТ) — На северној ивици Фиренце појавиле су се оружане банде и освојиле делове града северно од Арна одакле су се као што је познато повукле немачке страже. Међутим у среду је упућена једна немачка падобранска чета у те делове града, која је потукла банде. Заплењено је много црвених застава и совјетских звезда. Вођа банде пао је у немачко ропство а касније је убијен у покушају бегства.

„Правда" о устанку у Варшави

Будапешта, 17 август. (БЕ) — Према писању московске „Правде" један амерички лист тражи да се одмах ухапсе два пољска емигрантска генерала и да се стане пред међународни суд. Према америчком радиу та два генерала су раније издала налог за пољски устанак у Варшави, а да о својим плановима нису известили ни пољску емигрантску владу у Лондону, ни владу у Москви.

СЕН МАЛО

СЕН МАЛО — ГРАД РАСКОШИ И КРАЈЊЕ СИРОТИЊЕ

Странац, који је, под утицајем политичке пропаганде доспео у мирно доба у Сен Мало, био је у највећој мери разочаран напустивши воз. Он је угледао прашњаве улице, старинске неокречене хотеле, прљаву и мусаву децу и пролазио кроз пролетарска предграђа. Али када је прешао преко насипа дугог један километар и доспео до правог Сен Малоа, он је одједном схватио зашто је туристичка пропаганда толико величала овај романтични и старински француски град. Ту се пред странцем указују импозантни камени бедеми, споменици, капије које потсећају на средњи век и витешко доба.

Ако се прође кроз капију Сен-Венсена пред очима се указује чудесно сликовити призор. Зграде Сен Малоа из XVI, или XVIII века са својом дивном архитектуром потсећају много на Венецију. Мало даље налази се црква Св. Венсена, некадања катедрала Сен Малоа. Ова зграда је стварно споменик историје уметности. Почев од XIII до XIX века свака уметничка генерација остављала је својом руком овде траг.

Пада у очи да се на сваком кораку налазе ресторани. У излозима ових локала стоји по један мали акваријум са најфантастичнијим морским рибама. Човек би помислио да је крочио у неко одељење хидрографског завода. У овом граду има и многих других музеја, који заслужују пажњу. Тек накнадно странац сазнаје да је гостионичар многобројне морске рибе ставио у излог због тога да се он за време шетње рецки коју ће рибу поручити у ресторану.

Даљи и најинтересантнији део шетње по Сен Малоу је дуги низ бедема који окружују цео град. Све ту потсећа на оно старо доба, када је становништво Сем Малоа било приморано да стално буде у приправности за евентуалне енглеске нападе.

У дну ових бедема постоје и плаже. Ту се нижу читаве хиљаде кабина, у ресторанима на обали чује се бучна музика а по фином песку сунча се маса купача.

Стварна луна налази се на јужном делу града. За лаика је веома замршен и скоро неразумљив сплет, докова, мола, насипа, справа за хватање плиме и других пристанишних уређаја. Два километра јужно од Сен Малоа простире се лековита бања Сен-Серван, а западно, за једва четврт часа пловидбе чувена елегантна бања Динар.

Лутањем заморени путник одједном се присећа сјајног морског паука којег је поручио за вечеру. Он налази ресторан и једући у сласт поред одличног француског вина, размишља и баца се у прошлост, сетивши се да је овај мали француски град, који има једва 14.000 становника, француској уметности поклонио толике великане. Међу њима да наведемо само ове: Моперциуц, велики математичар XVIII века, Ламе, велики поборник препорођеног католицизма из прве половине XIX века, Брусе, у целом свету чувени лекар, оснивач физиолошке школе, Шатобријан, романтични књижевник бриљантног стила и три чувена француска истраживача и морепловца: Картје, Дигеј-Турен и Сиркуф. Сви ти великани рођени су у овом малом француском граду који данас претставља поприште жестоких, крвавих и у историји човечанства незапамћених борби.

Борбе у Француској

Берлин, 16 август. (ДНБ) — У Нормандији тежиште непријатељских напада 16 августа поново је било на окуци која изгледа као потковица западно и јужно од Фалеза и Аржантана, на сектору Шартре и Шатодина — јавља немачка телеграфска агенција. У Бретањи је непријатељ вршио узалудне нападе на тврђаву Сен Малоа. На северном сектору Канађани су на два места напредовали пошто су били потпомагани са ваздухопловством, у југоисточном правцу од Дивена и дуж обе стране друма Фалез—Кан у јужном правцу. Канцентрисани непријатељски тенковски одреди и на супрот јаком и срчаном отпору потиснули су немачке трупе на неколико стотина метара.

Приликом главног напада који је био вршен дуж друма према Фалезу успело је одбити непријатеља наневши му крваве губитке северно од града Оби. Истовремено су делови друге енглеске армије продужили са нападима на два места западно од друма између Вира и Фалеза. Они су извојевали продор који смо затворили или изравнали са мањим исправкама и скраћењима фронта. Американци су исто тако извршили јаке нападе у североисточном правцу у простору фронта да би везали немачке трупе. Непријатељу, међутим, није успело да узнемири покрете немачких трупа зато што су заштитнице осујетиле сваки покушај продора. Западно од Аржентана непријатељ је продро даље у правцу севера у област извора реке Орне. Међутим, стални немачки противнапади спречили су непријатеља да дође до освајања терена са извесном вредношћу, тако и даље остаје отворена капија између Фалеза и Аржентана, који су оба још чврсто у немачким рукама.

Код Бреста је непријатељ резервисан. На срчаном отпору Немаца осујећени су упорни напади Американаца код Шартреа и Шатодина. Нападачке чеоне колоне могле су да надиру само обиласком тих упоришта у источном правцу између Шартреа и Дреа. Тешке борбе се воде на друмовима који воде од Шартреа до Париза као и у правцу Шатодина и у простору Орлеана.

Према информацијама немачке телеградске агенције на фронту у јужној Француској на истим местима продужиле су се борбе где су се и до сада водиле. Осујећен је непријатељски напад уперен на Сан Тропе. Код Сен Максима и на мостобранима који се налазе нешто источније воде се тешке борбе са непријатељским тенковима који настоје да прошире мостобране. Северозападно од Кана непријатељске трупе транспортоване ваздушним путем после чврсте и крваве борбе продрле су у град. Немачке трупе које су се повукле на висинске положаје око града боре се јаком артилериском ватром против непријатеља. У поподневним часовима много транспортних једрилица летело је изнад обале које су потом атерирале непосредно иза немачких линија. Немачке јединице за осигурање одмах су се упустиле у борбу са ново придошлим непријатељским јединицама. У борбу је увучен и простор Нице са трупама које су транспортоване путем ваздуха. Источно од Орнеа друге англосаксонске снаге угнездиле су се на ту Негри. На надлежном месту потпуно је разумљиво да ћуте о досадашњој тактици одбране генерала Бласковица. Немачко ратно вођство, међутим, не реагира на искрцавање у Средоземном Мору као приликом инвазије у заливу Сене и изгледа да се у принципу одрекло пешадиских борби под дометом артилерије ратне морнарице. Одговарајући тој тактици Немци су уништили пристанишне уређаје у пристаништима Ривијере: Кану, Ници и Сан Тропеу. Међутим, на висинским положајима даље од мостобрана Немци пружају огорчен отпор.

Какве је уступке Бадољо учинио Савезницима

Милано, 16 август. (НШТ) — У фашистичком главном стану у среду су објавили текст о примирју на које су Савезници присилили Бадоља. Текст се састоји из четири дела и 44 одељка. До текста је фашистичка влада дошла на тај начин што је ухапсила у Риму поверљивог човека једног неутралног новинара, који је добио задатак од његовог опуномоћеника да преко северне Италије достави те услове иностранству. Новинар је добио текст од једног члана Бономијеве владе.

У војном делу уговора Бадољо се обавезао да похапси немачку војску, која се налази у Италији и да преда италијанске ратне бродове, оружје, утврђења и авионе Савезницима и да им стави на расположење целокупну трговачку пловидбу и цивилно ваздухопловство и то не само сада него и у послератном времену. Сем тога Бадољо се обавезао на потпуну демобилизацију у Италији.

У делу у коме се третирају територијална питања Бадољо се обавезао да ће на западној граници Италије извршити извесну малу корекцију у корист Француске, Истру, Ријеку и Задар добиће Југославија, егејска острва Грчка, острво Елбу Француска, а Пантелерију и остала стратегиски важна острва у Средоземном Мору — Енглеска. Абисинија се поново ставља под суверенитет Негуса. О судбини Еритреје, Сомалије и Либије одлучиће конференција мира. Бадољо је дао пристанак и на то да се од италијанских пристаништа образују слободна пристаништа за бродове Енглеске, Америке, Совјетске Русије, Француске, Грчке и Југославије.

Привредне одредбе уговора доводе Италију у колонијални положај. Бадољо се сем тога одлучио још и на то да пружи кредит деголистима, грчкој и југословенској емигрантској влади. Он се примио и трошкова стране окупације, а дао је пристанак и да се Савезници не морају старати о исхрани Италије. Италијанску тешку индустрију и банке ставио је под контролу англосаксонских предузећа и дао пристанак да у тим предузећима бар за 50% буде заступљен енглески капитал. На крају је још пристао и на то да се победничким силама стави на расположење два милиона италијанских радника.

ПОВРЕДА ШВЕДСКОГ ВАЗДУШНОГ ПРОСТОРА

Стокхолм, 16 август. (ДНБ) Према извештају Дагенс Нихетера у ноћи између 16 и 17 августа авиони непознате народности летели су изнад града Прелеборга. Шведска противавионска артилерија ступила је у дејство.

ОБУСТАВЉА СЕ НОЋНО ДЕЖУРАЊЕ ПО ПРИВАТНИМ СТАНОВИМА

Будапешта, 16 август. (МТИ) — Наредбом министра хонведства која ће бити објављена у броју Службених новина од петка, обуставља се до даље наредбе дежурство за узбуну по кућама у вези са давањем општег знака за узбуну и стављају се ван снаге све до сада издате наредбе, које се односе на службу узбуне, тако да од ноћи између 19 и 20 августа уочи дана Св. Стевана од 0 часова не треба одржавати службу узбуне.

УКИНУТА ЗАБРАНА ТОЧЕЊА АЛКОХОЛА У ФИНСКОЈ

Хелсинки, 16 август. (ДНБ). У Финској је укинута забрана точења алкохола која је заведена пре месец дана, изузев у источној територији државе.

ОСУЂЕНИ ЗБОГ ИЗДАЈЕ ТАЈНЕ „V-1"

Берлин, 16 август. (НШТ). Берлински листови од четвртка ујутро објављују читав низ пресуда које су изречене над појединим члановима Вермахта због издаје техничког преимућства оружје „V-1". Оптужени су извршили та дела из глупог причања и из жеље да имају утицаја. Осуђенима је судило шест судија. Један оптужени осуђен је на смрт, а остали на губитак слободе.

ОД ЧЕХА СЕ ОЧЕКУЈУ ИСТИ НАПОРИ КАО И ОД НЕМАЦА

Праг, 16 август. (МТИ) — Министар немачког Рајха Франк примио је у аудиенцију владу чешко моравског протектората, приликом које је претседник владе Протектората Крејчи, изложио предлог чешке владе у вези са тоталном мобилизацијом рада. Министар Франк је у одговору нагласио да пример Пољске сваком Чеху јасно показује да се не ради само о интересима Рајха већ и о спасењу чешког народа од бољшевизма. Без обзира на оружану службу чешки народ треба да даје исто оно што се тражи од Немаца. Ванредне мере се тим пре могу ставити ван снаге што год се исте савесније спроводе.

ВОЖЊА

ТАКСИ АУТОМОБИЛИМА ОД 15 СЕПТЕМБРА ВЕЗУЈЕ СЕ ЗА ДОЗВОЛУ

Будапешта, 16 август (МТИ) У Службеним новинама од четвртка објављена је наредба министра трговине и саобраћаја којом се употреба такси аутомобила почев од 1 септембра — са извесним изузетцима — везује за дозволу односно легитимацију.

Према овој наредби постојаће легитимације за подручје целе државе, а и такве, које ће важити само на подручјима појединих жупанија, срезова или општина. Дозволе које важе за подручје целе државе у Будапешту издаје министар трговине и саобраћаја, док остале надлежне муниципалне, односно општинске власти.

Светац

ПЕТАК, 28 АВГУСТ 1944

— **Преображење у Саборној цркви.** Литургија почиње у 7.30 Пева Хор Саборне цркве, диригент проф. Милутин Ружић Велика јектенија — Маринковића Антифони — Остојића. Тропар — Остојића, Свјати Боже — Христова бр. 3, Алилуја и даље — Христова, За мртве — Пашћана, Херувимска песма — Станковића, Оца и Сина — Смирнова, Канон евхаристије — Старорускога, Оче наш — Ружића бр. 4, Један свјат — Бортњанског, Причасно: Кољ славен — Бортњанског, Завршно — Бортњанског (401).

— **Литургија у Николајевској цркви.** Одсада служба Божја у Николајевској цркви почиње у 8 часова, а бденије у 4.30 часа.

— **Упис у пријем у Средњу техничку школу.** Управа м. кр. државне средње техничке школе у Ујвидеку извештава ученике и родитеље да пријем на машинско одељење траје до 19 августа. Лекарски преглед вршиће се 28 августа, а испит способности 29, 30 и 31 о. м. Упис ученика вршиће се 2 септембра. Ученици треба да се пријаве лично у присуству родитеља или старатеља. Детаљнија обавештења даје управа школе, Ујвидек, II. Ракоци Ф. улица бр. 75 за време службених часова.

— **Слет католичких вероучитеља у Сабадки.** Римокатолички вероучитељи из целе Бачке одржаће 17 августа у Паулинеуму у Сабадки једнодневни слет, на коме ће се одржати предавања и расправљаће се о свим актуелним питањима веронауке и педагогије.

— **Леп гест заменика Командира радничке чете у Алмашфизиту г. Дубровацки Деже-а заслоша.** Приликом бомбардовања Алмашфизита погинуо нам је наш другар **Драгин Бранко.** Господин **Дубровацки Деже** заслош заменик командира чете уложио је много труда да се његово тело пренесе у родно место Чурог ради сахране. Радници чете из Алмашфизита овим се захваљују господину **Дубровицком** на његовој лепој пажњи према нашем покојном другару Драгином, где се показао у најтежим моментима заиста као један ваљан и исправан човек. Другови радничке чете из Алмашфизита су сакупили прилог у износу око 350 пенга за пок. Бранка Драгиног где су помогли за пренос његовог тела кући.

— **Украден кофер у возу између Ујвидека и Сабадке.** Др Шлагетер Нандор пријавио је полицији, да су му непознати крадљивци у возу између Сабадке и Ујвидека украли кофер с оделом у вредности преко 2500 пенга.

ДАНАС ЗАМРАЧИ У 21.00
ЗАМРАЧЕЊЕ ТРАЈЕ ДО 5.00
ЧАСОВА УЈУТРО

Прослава мађарског државног празника Светог Краља Стевана

У недељу, 20 о. м. биће прослављен мађарски државни празник Свети краљ Стеван. Тим поводом у свим црквама одржаће се благодарења. Благодарење у католичкој катедрали почиње у 8 и по часова, у реформатској цркви у 8 и по часова, у православној Саборној цркви у 8 и по часова, у гркокатоличкој цркви у 8 часова, а у евангелистичкој цркви у 8 часова.

Градски начелник др. витез Нађ Миклош тим поводом позива грађанство да окити своје куће заставама.

Истога дана по подне, у 5 часова, биће, као и сваке године, на овај дан додељене награде мајкама са много деце. Ова свечаност ће се одржати у Католичком кругу, а приређује је Мађарски културни савез.

— **Попис коња у Зенти.** Градоначелник Зенте упутио је позив пољопривредницима да своје коње, под претњом строге казне, као и запрежна возила ради пописа пријаве, односно поднесу пасоше на одређеним местима у унутрашњости града и на периферији.

— **Окружни суд у Сабадки осудио је због увреде** мађарској нацији Луку Брислина економа и Владимира Вучуровића земљорадника из Зенте на 500 односно 150 пенга новчане казне. Бранили су их адвокати г. др. мл. А Магарашевић и др. Паја Вујковић. Пресуда је правомоћна.

— **Препредена крадљивица ухваћена на делу.** Ујвидечкој полицији је пала у руке Марија Димовић, Циганка из Сабадке. Месна полиција је Марију добро познавала. Она је пре неколико дана допутовала из Сабадке у Ујвидек и покушала да изврши једну крађу у Хуњади ул. бр. 4. Марија Димовић је ухваћена на делу, када је хтела да украде једно дечје одело. После завршене истраге, полиција је Марију предала државном тужиоштву.

— **ОВЕ ГОДИНЕ О СВЕТОСТЕВАНСКОЈ НЕДЕЉИ У БУДАПЕШТИ НЕЋЕ БИТИ УОБИЧАЈЕНЕ ПРОЦЕСИЈЕ.** Како будапештански листови јављају, надлежне власти донеле су одлуку да се на дан Св. Стевана 20 августа не одржи уобичајена процесија у Будапешти са десницом Св. Стевана, с обзиром на све већу опасност од напада из ваздуха. Сама свечаност свешће се на богослужење у црквама. Градоначелник Будапеште позвао је грађанство да на тај дан истакне заставе.

— **Из Ференцовог Канала извађен један леш.** Из Ференцовог Канала извађен је леш Вад Шамуела, хонведа, који се овде налазио на војној дужности. Вад је још 13 о. м. отишао на канал да се купа, па се отада није више враћао. Власти су наредиле обдукцију леша, како би се утврдило под којим околностима је дошло до његовог дављења.

— **У СОФИЈИ СЕ НА ЗИМУ НЕЋЕ МОЋИ СТАНОВАТИ.** Бугарски министар унутрашњих послова Станичев изложио је недавно финансијске мере у вези помагања бомбардованог становништва од стране англосаксонских терористичких напада. Министар је између осталог изјавио да је услед бомбардовања у Софији оштећен велики број зграда за становање у којима се за сада још некако могло становати, али с обзиром на поразбијане прозоре ове зиме је искључено да ће софијски становници моћи да проведу зиму у Софији.

— **Ухапшен због трговине свињским месом на црно.** Полиција је поверљиво дознала да је Рада Томин, кројач који станује у „1941 године 13 априла“ у. бр. 100, заклао једно свињче и да продаје свињско месо по 15 пенга килограм. Детективи су код њега код куће пронашли још 70 килограма свињског меса, које је одмах конфискован. Рада Томин и његова жена Драгиња ухапшени су и предати Државном тужиоштву.

ОВЧИЈУ ВУНУ СОПСТВЕНИЦИМА ДРНДАМ ПРЕДЕМ. ОВАРИ предиона вуне, Сабадка, Берчењи ул. 38 (Кромпирска пијаца). 1824

— **Низ крађа у Сабадки.** Полицији је јављено да је последњих дана извршен читав низ крађа у Сабадки. Од Варга Гизеле у Хуњади улици бр. 22, украли су провалници из затвореног стана једно мушко одело, једну женску хаљину и разно друго одело у вредности од близу 3000 пенга. Слична провала извршена је код Гелањи Иштвана трговца, од кога су украли мушко одело у чијем џепу је било и 250 пенга. Од Адамчик Марије у Петер улици 12 украли су бело рубље, које је било у дворишту на сушењу. Поддиректор за јавно снабдевање. Кабаи Иштван пријавио је да га је напустила служавка Боди Пирошка и том приликом нестао је један женски сат-наруквица у вредности од 500 пенга. Полиција је покренула истрагу по свим овим крађама и провалама.

— **У ШВАЈЦАРСКОЈ ЗАБРАЊЕН ФАШИСТИЧКИ ЛИСТ.** Како швајцарски листови јављају, тамошње власти су забраниле излажење недељном часопису »Скила Италика« који је до краја 1943 важио као званични орган италијанске фашистичке колоније у Швајцарској.

— **Четири жртве експлозије вршалице у Зенти.** Нова пошта је јавила за експлозију вршалице на једном зенћанском салашу, која је уследила услед нестручног руковања. Сада је умро и четврти рањеник, Пал Мишкеи, стар 61 годину, земљорадник, који је радио код машине као радник.

— **У КОЛОЖВАРУ СЕ ЛЕТОВИ ЗА УЗНЕМИРАВАЊЕ ОЗНАЧУЈУ НА ТАБЛАМА.** По налогу команданта Лите за ваздушну одбрану у Коложвару заведена је једна новина у вези са ваздушном узбуном. Према томе од сада ће се у Коложвару, на 23 разна места у граду на великим таблама крупним словима означавати летови за узнемиравање, ваздушна опасност „ваздушна узбуна и обустављање ове. На тај начин жели се да се олакша оријентисање грађана за време и после ваздушне узбуне.

БИОСКОП РАКОЦИ ДАНАС

Од 16—18 августа

Волимо се...

Елма Була, Грегуш З., Мици Ердеш, Хивешђи Валерија и Чортош Ђ.

УФА журнал приказује наставак инвазије

ПРЕДАВАЊА

„Шетња кроз васиону“

Као што је већ „Нова пошта“ јавила, на академији Немачког лектората у Ујвидеку у уторак увече одржао је предавање у великој дворани Немачког дома професор и научник из Беча др. Тиринг. Предавање је било пропраћено филмским пројекцијама. Предавање је било лепо посећено и предавач бурно поздрављен.

Градоначелник сл. кр. града Ујвидека
Бр. 39921/1944.

Предмет: *Установљење преузимача кудеље куповних рајона за кудељу у 1944—45 год.*

ОБЈАВА

Извештавам грађанство да су на основу министарске наредбе искључиво овлашћене за преузимање и куповину кудеље до одређених контингената следеће фабрике: Аман и Матес Темеран до 6000 метарских центи, Лајболд Георг Окер, Лебман Кристијан Окер, Савин и Рељин Окер у фабрици у Океру 7000 мтц., Ајхинтер Георг, Гилих Фабијан, Мала Мартин, Перши и Баумгартнер, Шмит Франц и друг, Теперт Франц, Золић Вендел сви у фабрици у Сент. фалепу 12.000 мтц., Дунђерски Ђорђе Келпењ, Браћа Визи у фабрици у Келпењу 7000 мтц., Рајт Михаел Офутак, Бајвиндлер Франц Ујфутак до 10.000 метарских центи.

Ујвидек, 16 августа 1944.

Д-р витез Нађ Миклош с. р.
градоначелник

— **СА МОТОРНИМ ЧАМЦЕМ НА ТАЈАНСТВЕН НАЧИН НЕСТАО ПОЛИЦИСКИ НАРЕДНИК.** У Будапешти у недељу вршена је контрола купача и оних који се возе чамцима. Из капетаније пристаништа испловило је више моторних чамаца са полицијским органима. У једном чамцу био је полициски наредник Четњењи Михаљ који је кренуо да обилази купаче уз такозвану Римску обалу. Увече сви чамци су се вратили у пристаниште сем чамца Четњењи. Дуго су чекали мислећи да је настао неки квар у мотору и да ће се већ јавити. Међутим полициски наредник је нестао на тајанствен начин. У понедељак ујутру кренули су поново чамци да траже изгубљеног наредника али нису успели да га пронађу.

— **Машиновођа пао са локомотиве.** У Сабадки је пао са локомотиве, која је била у покрету Сабадош Габор, машиновођа. Пренет је у болницу. Машиновођа је претрпео потрес мозга.

БИОСКОП НЕМЗЕТИ

Од 17—21 августа

АНДАНТЕ...

Премијера одличног шведског филма

Хилс Килбер и Ева Хенинг

Градоначелник сл. кр. града Ујвидека
Бр. 40.765/1944.

Оштрогађање артилерије *немачке војске*

ОБЈАВА

Објављујем да ће противавионска артилерија немачка војске која се налази у нашем граду, са положаја поред аеродрома Ујвидек, одржати вежбе гађања 23 августа од 7 часова ујутро до 12 часова.

Угрожена територија: цело ратно острво.

За време гађања војска ће затворити важније и прометније саобраћајне линије са стражарима, а сем тога поставиће на појединим местима табле са којих ће се моћи прочитати да је забрањен пролаз—улаз. Свако мора да слуша позив и упутство стражара. Ако неко покуша да обиласком стражара или и поред његовог позива уђе на угрожену територију, то може да учини само на своју личну одговорност и ризик, пошто ни државни ерар ни немачка држава у таквим случајевима не сноси никакву одговорност ни накнаду штете.

Ако неко нађе неексплодирану гранату или део гранате (запаљач), то треба да означи са камењем или мотком да би било упадљиво. Додиривање нађених граната или делова опасно је по живот. О налазу треба одмах известити да је нађена граната — чије се место тачно означи — петој м. кр. окружној команди „покретни штаб“ у Ујвидеку, хонведска команда места, ради извршења експлозије на таквим гранатама.

Забрањено је оштећење и присвајање табле на којима се означује угрожена територија и осталих постројења стрелишта.

Евентуално настале штете на пољима треба пријавити м. кр. хонведској команди места. Неће се узимати пријаве које се поднесу после 12 часова 26 августа 1944.

С обзиром да се евентуално може и изменити дан, када ће бити вршено гађање, то ће се тачно време трајања гађања означити са црвено-белим заставама које ће бити истакнуте на торњу м. кр. Високе источне трговачке школе као и на црквеним торњевима у општинама Каћу и Тисакалманфалви. После скидања застава становништво се поново може слободно кретати на угроженој територији.

Ујвидек, 17 августа 1944.

Д-р витез НАЂ МИКЛОШ с. р.
градоначелник

— **ИЗГУБЉЕН ЈЕДАН ФУТРОЛ ЗА НАОЧАРЕ.** У парку у среду, 16 о. м. на клупи је изгубљен један кожни футрол за наочаре. Умољава се поштен налазач да га уз награду преда у Кошут Лајош улици бр. 26.

— **† Уд. Милица Л. Грађански.** У Лилиомошу је 16 о. м. умрла у 63-ћој години уд. Милица Л. Грађански. Уд. Грађански је била добро позната у нашем граду. Покојницу оплакују њене кћери Зорка Бранка Тапавице и Видосава Грађански, као и зет Бранко Тапавица и остала многобројна родбина.

— **У августу одржавају се вашари у Топољи, Бачфелдвару и Пелмоноштору.** Земаљско удружење за трговину стоком објавило је списак земаљских вашара који ће се одржати у току месеца августа. У Делвидеку ће се тога месеца одржати вашари следећих дана: У Топољи 19 августа, Бачфелдвару и Пелмоноштору 21 августа.

— **НАИМЕНОВАН КОМЕСАР ЗА СУЗБИЈАЊЕ ЦРНЕ БЕРЗЕ У ХРВАТСКОЈ.** Како хрватски листови саопштавају влада је наименовала свога комесара, чија је задаћа да најодлучније сузбија спекулације на црној берзи. У оквиру акције коју је владин комесар за сузбијање црне берзе предузео, већ су ухапшена три чиновника привредне полиције и осуђена на вишегодишње интернирање.

— **Сабадка за мајке које имају много деце.** У недељу, на дан прославе св. Стевана, градска управа у Сабадки разделиће уобичајену потпору мајкама са много деце. Добиће награду до 40 мајки. Градска управа позива имућне људе, да својим прилозима повећају износ ове потпоре. Прилог треба уплатити у градску домаћу благајну.

— **Још није утврђен идентитет леша из Петреца.** Као што је „Нова пошта“ јавила, у околини Петреца, у једном бунару, нађен је мушки леш у стању распадања. На лице места је изишла судско-лекарска комисија која је том приликом утврдила, да је то леш једног добро развијеног, високог мушкарца средњег доба старости. Смрт је наступила дављењем у води. Свакако се сматра да је у овом случају па среди злочин, јер су том човеку биле везане руке и ноге. У џепу његовог капута пронађен је један куршум аутоматског револвера. Идентитет леша није могао да буде утврђен.

— **Завршен течај за болничарке у Сабадки.** У Сабадки је Црвени Крст приредио течај за добровољне болничарке. Течај је са успехом завршило 38 жена и девојака разних народности.

— **ДВЕ СМРТНЕ ПРЕСУДЕ ЗБОГ ШПИЈУНАЖЕ У ШВАЈЦАРСКОЈ.** Један суд у Швајцарској осудио је два лица на смрт, а 22 на робију од три месеца до доживотне робије. Ова шпијунска организација деловала је од јесени 1941 до пролећа 1943 год.

— **У ЈУЖНОМ ЧИЛЕУ ПУСТОШИЛА НЕЗАПАМЋЕНА ОЛУЈА.** У области Валдивија, у јужном Чилеу непрекидно пет дана пустошила је природна непогода, праћена огромном олујом и провалом облака. Олуја је са многих кућа здерала кров а на многим местима прекинула телефонске и телеграфске водове. Услед јаке провале облака многе реке су напустиле своје корито и изазвале поплаве. Ова природна непогода има више људских жртава.

ПАЖЊА! ***ПАЖЊА!***

Своју гостионичарску радњу »код МОМИРА« услед бомбардовања преселио сам са сточне пијаце на **Корвин тер 16** (живинска пијаца) до аутобуске станице Кабол.

Отварање 19 о. м. — Молим поштоване муштерије за даљу посету.

МОМИР СЕНТИВАНАЦ

— **Повратак Сосновског у Лондон.** Као што се из Лондона јавља, врховнокомандујући пољских снага генерал Сосновски који је инспицирао пољски корпус у Италији, стигао је у Лондон. Повратак Сосновског је свакако у вези са саветовањима емигрантске владе о совјетско-пољским проблемима.

— ТРИ ПЕТИНЕ ПРИНОСА БАНАНА У ЗАПАДНОЈ ИНДИЈИ БИЋЕ СПАЉЕНО. Из Стокхолма јавља ДНБ: Како Фолкестагбладет сазнаје из Лондона услед транспортних тешкоћа у западној Индији спалиће се три петине целог приноса банана.

— **Морски пас у језеру.** Јављају из Амстердама да су недавно два радника на обали језера Лаувера у Холандији приметили како једна огромна риба узбуркава језеро. Око узбуркане воде видело се и крви. Када су се приближили чамцем, приметили су да је то огроман морски пас. Наиме, језеро се одваја са једним насипом од мора, на коме се налази и жичана препрека. Морски пас пребацивши се преко насипа сав се изгребао и израњавио. Рибари су га дотукли моткама а затим измерили и установили да је тежак 400 килограма.

— **Класична музика умирује а џез узнемирава.** На клиникама универзитета у Сан Франциску у Калифорнији систематски примењују музику као средство за лечење. Констатовано је да класична музика са грамофонских плоча добро делује на болеснике и убрзава лечење. Модерна џез музика пак потпуно је изостала из примене, пошто је искуство доказало да она штетно утиче на болеснике и успорава лечење. Према томе може се констатовати да и потпуно здравом и живчано јаком човеку није пријатно слушање џез музике зато што она узнемирава и својим темпом и дисхармонијом лако узрујава човечији живчани систем.

— **ПОЗДРАВИ.** Ученице ђачког радничког табора, које се налазе на раду у Шајкашђерђу, поздрављају своје родитеље, рођаке, пријатеље и познанике, и то: Мандић Вукосава, Суњански Љубица, Калпакош Марица, Ђапиница, Ајваз Добрила, Опачић Ранка, Мајски Радмила, Стојадиновић Вера, Брашњов Маргита, Брашњов Ђуђа, Чурог; Дракулић Стојанка, Попов Јелица-Кека, Радојчин Катица, Апић Вукосава, Панић Софија, Божин Јелица, Боришев Будимка, Татарски Вера, Петров Јелица, Пружарев Аница, Жабља (Шајкашђерђе).

— *ПОЗДРАВИ.* Обвезници радне чете поздрављају своје родитеље, рођаке, пријатеље и познанике, и то: Милан Поповић, Петар Хромић Ујвидек, Томо Видаковић, Данчика Соколов, Дамјан Куцурски, Гложански Маливој, Тоза Живков, Душан Предин Обеће, Милан Бранков Офутак, Сапаков Јова, Николић Влада Турја (I. Atandorf, Kompanie Hollbrummer, Barakenlager II., Salzburg, 12. B.), Давјак Данило, Настасић Станко, Душановић Душан, Мајић Рада, Шмукић Божа, Радојевић Божа, Огризовић Веселко Зомбор (Falkenstein kos. Uneterstab 18. Butsch. 18. Westmark), Гајин Коста, Коларски Младен, Милков Вуја, Малорадов Емил, Сремац Драгољуб Пирош (Gefolgschaftheim Hörsching b. Linz), Јовелић Милош Сабадка, Јовановић Михајло, Воларов Јован, Брцан Душан, Васиљев Паја, Огњанов Гавра, Огњанов Васа, Субашић Васа, Крнајски Л. Рада, Крнајски Ј. Богдан, Зубков Душан, Крнајски Витомир, Стефановић Живко, Милутиновић Милан, Милутиновић Стеван, Терзин Аркалије, Звекић Маринко, Грбић Сава, Исаков Боривој, Цурнић Душан, Бранков Ђура, Дошло Риста, Карапанџић Михајло, Матић Јова, Бистрић Обрад Сабадка, Буљовчић Марко Таванкут, Крнајски Душан, Кркљуш Милан, Игић Милош, Лазаревић Милан Сабадка, Азупки Рада Чантавир, Воргић Јован Сабадка, Стајић Миливој, Мутић Јаша, Ивановић Светозар Бачтопоља, Матаруга Лука, Ђорић Илија Пачер, Главнић Радивој, Илићбашић Ђура, Воргић Јован, Борђашки Славко, Бабин Сима, Суботин Изидор, Перић Јован, Бабин Душан, Бабин Тоша, Новков Жива Зента, Кубирк Младен, Радошки Љубомир, Радошки Богдан, Вулетић Миладин, Драгин Милан, Радулошки Језда, Матић Славко, Јакшић Татомир, Звекић Ђукић, Богданов Бошко, Мирицки Бошко, Моровић Добривој, Вукосављев Лазар, Коларев Милован, Уренов Љубомир, Каракашевић Ђура Мохол, Кордован Паја, Карапанчић Груја, Тупаков вер, Воргић Јован Сабадка, Стајић Вишковић Марко, Вукосављев Лаза Петерево, Еремић Стеван, Бандин Илија, Бандин Богослав, Чамиграг Милош Мартонош, Мајтић Пера, Поповић Прока Ујвидек, Ђисалов Сава, Дудварски Ђура, Сирашки Лаза Турја (Lnds. Schtz. Ers. bat. 8. 2 komp.), Петровић Апа, Милошевић Емил, Радић Стеван Ујвидек, Јакшић Ненад, Танурџић Влада Пачер, Дулић Иван, Вилим Фрања, Пробојчевић Петар, Филаковић Љубомир Зомбор, Брдар Стипа, Ерменић Стипа, Ковач Антон Моноштор-сег, Иршевић Лазар Алпотаванкут, Копуновић Андрија Сабадка, Бугарски Славко Петерево, Нинков Никола Силбач, Бељански Радомир Пинцед, Станичков Момир Стапар, Милованчев Милан Обеће, Покорник Бела Себешић (Сегед), Гајић Радивој Кула, Швајцански Мирко Зомбор, Видић Светозар Пачер, Балог Јанош Вајска (Драваваш-архељ), Рудић Грга, Пинтер Никола, Пећак Јуше, Салата Марко, Петрик Пера Сабадка, Старак Иван Сепљгот (хонвед табори пошта А. 668), Ивадов Александар, Стојшин Тоша Жабља, Рапић Ђока Зента, Вочулов Лазар Ада (хонвед табори пошта В. 358).

— **ИЗГУБЉЕНА ПАЗАРНА КЊИЖИЦА.** Изгубљена је пазарна књижица на име Јанош Пасти. Моли се поштен налазач да исту преда у Дугонић улици бр. 46.

ГРАДОНАЧЕЛНИК
СЛ. И КР. ГРАДА УЈВИДЕКА
Бр. 30.945-1944. ..дм.

Предмет: Акција за пшенично и јечмено семе за 1944 г.

ОБЈАВА

Извештавам пољопривреднике са територије града Ујвидека да ће у 1944 години г. министар пољопривреде ставити на расположење пољопривредницима семе пшенице, ражи и јечма за сетву.

С обзиром да ми је стало до тога да на територији мога града сваки пољопривредник сеје семе доброг квалитета, позивам заинтересоване да своје потребе у семену за сетву пријаве у времену од 7—21 августа у градском економском-финансијском одељењу (градска кућа, приземље врата бр. 4). После истека овога рока нећу примати нове пријаве нашта нарочито упозорујем пољопривреднике и економе.

За семе које ће се издавати има да се плати основна и допунска цена накнада трошкова за оплемењивање цена за умножавање, манипулационе и превозни трошкови. На име ових трошкова пољопривредник који тражи семе, има да положи у градску административни депозит за семе пшенице. ражи. по метричкој центи 65 пенга а за јечмено семе 60 пенга по мц.

Семе за сетву издаваће град Ујвидек. О времену када ће се то вршити заинтересоване ћу благовремено обавестити

Ујвидек, 2 август 1944.

Д-р витез НАЂ МИКЛОШ, с. р
градоначелник.

— **ТАКАЧКА УТАКМИЦА — СА СМРЋУ.** Приликом једне аутомобилске несреће у близини Пасадене (Калифорнија), ауто хирурга д-ра Орелија сударио се с неким другим аутомобилом, при чему је лекар тешко озлеђен. Шофер других кола одвезао се безбрижно даље, не бринући се ништа за лекара, из чије ране на врату је лопила крв. Д-р Орели је констатовао да му је повређена вратна жила куцавица, и да му нема више дуго живота ако се крв не заустави. Онако рањен и већ скоро исцрпен он дохвати волан и даде аутомобилу пуну брзину, да што пре дође до своје болнице. Била је то права тркачка утакмица са смрћу. Најзад је и стигао до куће, али га ту, на прагу, напустише снаге, тако да се срозао на земљу, искрварен, сасвим немоћан већ да призове којег од својих асистената у помоћ. За неколико тренутака издахнуо је. Смрт је добила трку...

— **ЗАБРАЊЕН ЈЕДАН ТУРСКИ ЛИСТ.** Како анкарски радио јавља на основу одлуке министарског савета до даљег наређења забрањен је излазак турском листу »Тан«. У образложењу се каже да је лист стално интригирао и проносио вести које не одговарају интересима Турске.

— **ЧЕШКИ ЕМИГРАНТИ МОЖЕ БИТИ ДА ЋЕ СЕ ПРЕСЕЛИТИ ИЗ ЛОНДОНТ У МОСКВУ.** Један гетеборшки лист доноси вести из Лондона према којој чешка емигрантска влада врши припреме да се пресели из Лондона у Москву. Сем тога верује се да ће и де Голов одбор ускоро преселити своје седиште из Алжира у Лондон.

— **РЕОРГАНИЗАЦИЈА РАДИО СЛУЖБЕ У ШПАНИЈИ.** Шпанска влада ставила је радио службу и сва питања с тим у вези под контролу и вођство државног секретарства за народну просвету. У смислу те наредбе државно секретарство је искључиво овлашћено да води политичке, правне, техничке и привредне предмете радио емисионих станица у Шпанији.

СПОРТ

У Београду је 8000 гледалаца присуствовало сусрету „вечитих ривала“

БСК је победио Ск 1913 са 1:0

БСК: Мркушић — Белеслин, Станковић — Јањић, Драгићевић, Јовановић — Радић, Митић, Томашевић, Бошковић, Велимировић.

СК 1913: Ловрић — Филиповић, Петровић — Ђајић, Ђирић, Шплајт, — Савић, Печеничић, Парлић, Стајић, Миловановић.

Пријатељска игра на стадиону БСК-а пред око 8.000 гледалаца. Време сунчано и топло. Судија Љуба Ајдарић.

Већ у првим минутима Мркушићу су добро забриделе шаке. Одбранио је три снажна ударца и тако спасао своју мрежу. Тек у 5 м. Томашевић је одбранио гол СК 1913 опасним продором, који је донео прво корнер, а затим слободан ударац са 16 м., али ништа није искоришћено.

Почетак је, дакле, занимљив и буран и поред јаке жеге. Борба је оштра још четврт сата, али гола нема.

У 33 м. један сувише оштар старт Драгићевића над Савићем у казненом простору огорчио је присталице СК 1913 против судије што није свирао једанаестерац. Драгићевић је заиста намерно срушио Савића, јер му се учинило да је то једини спас, пошто је Савић незадржљиво продирао с лоптом.

»Црвенобели« су надмоћни Мркушић избацује лопту из доњег десног угла. Продори БСК-а су ретки, а заустављају их изврсни Ђирић и Ђајић.

У 41 м. замало гол! Божовић даје фор Томашевићу , овај прелази Ловрића и шаље лопту у гол. Са саме линије Ђирић одбија у корнер.

Полувреме 0:0.

Утисци: БСК још није у форми. Много шкрипи у његовом тиму. Нарочито у навали. Асови »црвенобелих« су Ђирић, Ђајић и Савић. Игра СК 1913 је полетнија, оштрија, јединственија и опаснија.

ПОБЕДОНОСНИ ГОЛ У ДРУГОМ ПОЛУВРЕМЕНУ ПОСТИГАО ЈЕ МИТИЋ

Прва узбудљива шанса у наставку догађа се пред голом БСК-а. Мркушићев »излет« је несрећан и Драгићевић спасава празан гол, терајући лопту у корнер. Одмах затим и Ловрић греши. Лопта га преварила и из гужве Томашевић пуца поред гола. Била је то добра шанса. Игра се тек 5 минута, а догађаја пуно. Миловановић пуца из непосредне близине у вратара. Корнер није искоришћен.

Игра се по ладовини. Сунце је зашло. Минути пролазе, а резултат се не мења.

Најповољнију шансу пропустио је Миловановић у 19 м. са неколико метара даљине промашио је гол!

»Плави« се разиграли читавих пет минута. Наваљују опасно. Радић је задоцнио за делић секунде и пропустио идеалну шансу.

У 25 м. Томашевић погађа стативу.

У 35 м. БСК постиже гол. Дао га је Митић из гужве после слободног ударца.

У ПРЕДИГРИ ЈЕ ЈЕДИНСТВО ПОБЕДИЛО БАЛКАН СА 4:2

Предигру утакмици БСК—СК 1913 одиграли су Јединство и »Балкан«. »Зелени« су победили са 4:2 после врло живе и занимљиве игре, која се кретала у лакој надмоћности Живковићеве чете, нарочито у другом полувремену, када је одлука извојевана. »Балкан« је пружио јак отпор. Победа је заслужена.

Сјајна победа СШК-а

СШК Петрец—Топољаи ШЕ 2:1 (2:0)

Прошле недеље сусрео се СШК, на свом игралишту, у утакмици за Мађарски куп с одличним клубом Топољаи ШЕ. Утакмици је присуствовало око 800 гледалаца, а водио је са мањим грешкама г. Молнар.

Око пола пет часова тимови излазе на терен у следећим саставима: СШК: Чањи II — Белић, Чањи I — Огњанов, Мајтан, Кулик — Маљах, Барток, Бенка III, Струхар I, Такач. Топољаи ШЕ: Отербаин — Керекет, Воро — Тот, Игнац, Фењвеши — Војнић, Балаж, Фењвеши I, Сатмари, Рина.

Одмах на почетку утакмице СШК сјајним комбинацијама прелази одбрану гостију, али оштри ударци СШК-ове навале свршавају се у рукама одличног голмана. Први успех СШК постиже у 8 м. када десно крило, Маљах, лепо даје пред гол Струхару, који сигурно шаље лопту у сам доњи угао. 1:0. И СШК стално напада, лопта је стално на половини ГШЕ-а. Али други успех потиче тек у 24 м. такође преко Струхара I.

Друго полувреме почиње опет нападима СШК. Одлично уиграна халфтинија лепо послужује навалу СШК, али све лопте, чак и 100% шансе, Бенка III шаље поред или изнад гола. Занимљиво је како је овај једини играч за неколико минута затровао са својом неразмишљеношћу цео тим СШК-а, па шта више скоро упропастио труд од 90 минута СШК-а. У 18 м. гости извршују напад и десна полутка постиже први и последњи гол свога клуба. Сада долазе најтежи секунди борбе. СШК сломљен врућином, а нарочито брзим темпом игре, попушта и гости више нападају. Али и СШК одговара нападима, ударци Бенка III иду са пет метара опет поред и оваквом наизменичном игром се и свршава ова велика борба.

Тим СШК играо је одлично и слабију игру је дао само Бенка III. Чањи II у голу је играо одлично и за гол не носи одговорност. Треба истаћи да је ухватио једанаестерац. Чањи и Белић су задовољили. Мајтан на центархалфу је испунио сва очекивања. Кулик је играо пожртвовано, борио се свих 90 минута, док се Огњанов истакао тачним додавањем. У навали похвалу заслужује Струхар I за два победоносна гола. Барток је играо слабо.

Гости су такође дали лепу игру.

САФК—БАЧКА 4:1 (1:1). У Сабадки је одржана ова утакмица за фонд споменика Нетоја Копуновића и Младена Зарића. Благајна је била добра. Утакмица је била интересантна, али Бачка би заслужила бар нерешен резултат. Сафк је изабрао одличан дан.

ЗА УЈВАРИ КУП...

води непобеђена „Атила“ из Турје!

»АТИЛА« ТУРЈА—СПОРТ КЛУБ »ХАДИКНЕПЕ« 12:0 (6:0)

Пето коло такмичења за куп одиграно је у Хадикнепеу. У предигри малишана из Турје заслужено су победили домаћи подмладак са 4:3.

Сентамашка Чаба и Хонведи из Сентамаша, на велико изненађење спортске публике, нису се појавили на терену. Хонведи су предали игру »пар-форфе« Чаби, јер није такмичење за њих више интересантно, пошто куп је већ иначе припао Турској Атили, која је до сада свих пет утакмица решила у своју корист.

Пред рекордним бројем гледалаца, састали су се домаћи Спорт Клуб с Атилом из Турје. Игра је била типично пријатељска, без грубости, проткана техничким финесама. Домаћи су се у почетку донекле борили, али чим се више ближио крај — играли су све слабије. Свега са неколико налета Хадикнепе је успео да дође до бековског простора Атиле, али — даље не, јер одлични бековски пар Сремчев—Ивков, разарали су навални трио домаћина. Халфлинија је била на висини свог задатка. Навала се и овога пута показала као незадржива: Кривокућин, Јоја, Биба, Кутор и Сепика опседали су гол домаћина и бомбардовали га из свих позиција. Носиоци свих навала је била десна страна Кривокућа—Биба, који су дали сјајну партију. Јоја је дао бољу игру него прошлог пута, али... ми би смо се више радовали, ако би смо га видели вреднијег, борбенијег и одлучнијег, да нешто и он израли и — ма из соло акције пружи нешто више. Са његовим топовским шутом, он би био стандард играч.

ХРВАТСКИ ЛАКОАТЛЕТИЧАРИ У САБАДКИ

У уторак после подне одржана је интересантна лакоатлетска утакмица у Сабадки. Хрватски лакоатлетичари који су били у Будапешти по повратку у Загреб приредили су такмичење у Загребу са најбољим лакоатлетичарима Сабадке. Резултати су били интересантни. Публика је са великим занимањем пратила ток овог такмичења. Флас, који је у недељу победио у Загребу, сада је поражен у Сабадки од Микушке на 1.500 метара у времену од 4:078, док је Флас имао 4:08.2. Остали резултати: 100 метара: 1. Гал (Загреб) 11 сек. 2. Ванић (З) 11.2, 3. Каради (Будапешта) 11.4. Трчање на 400 метара: 1. Варга (Сабадка) 53 сек. 2 Скушек (З) 53.6. 3. Дерниковић (З). Трчање на 800 м.: 1. Микушка 2.03. 2. Беденниковић (З) 2.03.8. 3. Ботка (З). Трчање на 3.000 метара: 1 Рем (С) 9.13.8. 2. Михалић (З) 9.14. 3. Јагаринец. Трчање са препонама на 110 метара: 1. Киш (Б) 15.8.2. 2. Хорват (З) 17 сек. 3. Марцеља (З) 17. Зурковић из Сабадке стигао је четврти. Скок у вис: Киш (Б) 180, 2. Туђи (С) 170. 3. Зурковић. Мотка: 1. Баков (С) 320, 2. Долекеп (З) 320, 3. Ивануш (З). Скок у даљину: 1. Киш (Б) 704. 2. Пушкаш (Б) 683. 3. Урбић (З) 683. Бацање кугле: 1. Ивековић (З) 12.69. 2. Растић (З) 12.58. 3. Винце (С) 11.60. Диск: 1. Маријан (З) 40.35, 2. Ивековић (З). 3. Киш (Б). Кладиво: 1. Коша (Б) 46.50, 2. Грубијан (З) 46.12. 3. Јакаб (С) 38.65. Штафета: 1. Загреб 2.07.2, 2. Сабадка. 3. Будапешта. Загреб је победио Сабарку са 75:64.

БАЧКА—МОВЕ БАЈА 6:1 (2:0). И ова утакмица одржана је у Сабадки за мађарски куп. Бачка је сигурно победила свог противника, који је био добар, чак је био и равноправан на пољу, али није умео да се користи одличним ситуацијама за гол.

Укрштене речи

БРОЈ 179.

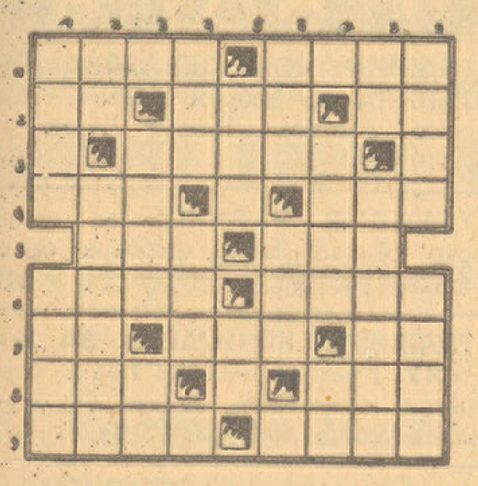

ВОДОРАВНО: 1) Новац (шатрорачки) — безбојан гас. 2) Слово латинске азбуке — вредноћа — слово француске азбуке. 3) Сугласник — град у Француској — сугласник. 4) Одјек (обрнуто) — веза — и један и други. 5) Име филмске глумице Миранде — коња. 6) Филмска звезда — пр ток. Лабе. 7) Она (француски) — река у Италији — иницијали нашег песника и драматичара. 8) Агрегатно стање воде — узвик — билијарски штап. 9) Ратно и трговачко пристаниште у западном Алжиру — река у Француској.

УСПРАВНО: 1) Једно годишње доба — врста насеобине. 2) Лична заменица — немачки вођа. 3) Сугласник — докторски рад — потврдна реченица. 4) Река у Азији која се улива у Аралско Језеро — варош у Француској — сугласник. 5) Демонски чанин (у падежу) — кеца — сугласник. 7) Сугласник — дипломатски допис — знак за хемијски елеменат телур. 8) Пакао — планина у Бугарској. 9) Река у Русији — морска птица.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

БРОЈ 178.

Водоравно: 1. Чадор. 2. Пеликан 3. Аве — Ака. 4. По — с — А(лексиј) П(исемски). 5. О — мат — л. 6. Баркета. 7. Р(икарда) Х(ух) — а — О(банел) Т(еодор). 8. Оматори. 9. Дер — Сто. 10. Данте.

Усправно: 1. Пароброд. 2. Чево — Ахмед. 3. Але — мр. (магистер фармације) — Ара. 4. Ди — сакат — и 5. Ока — те — ост. 6. Рака — торте. 7. Наплатно.

ПРИЧА »НОВЕ ПОШТЕ«

СТАРА МЛАДОСТ

Урош Јованкин

Оног дана кад је Лепосави Мирковићевој позлило, Стеван Марковић био је ван себе од жалости. Сваки час је улазио у радњу где је Софија Павловић кувала и уједно послуживала муштерије. При томе је хучао, кршио прсте. Кад је Лепосава једно јутро, упркос свој лекарској вештини, осванула хладна и непомична, Стеван је био очајан.

— Живот је за мене изгубио свој смисао — говорио је он. — Преостаје ми једино да умрем.

— Умирите се! — тешила га Софија — Божја воља...

— Не, ја ћу умрети! — говорио је он са једном чудном решеношћу.

Софија се истински уплашила. Ако би се Стевану Мирковићу нешто десило, то би значило за њу несрећу, јер би остала без намештења. У свом сопственом интересу, треба она некако да спречи или бар да одложи несрећу до пролећа, кад се може лакше наћи ново запослење. Познавајући добро свог послодавца, била је начисто с тим, да се он несме одлучити ни за вешање, ни за отров. Једино би револвер још могао доћи у обзир. Док је пресвлачила покојницу, Софија отвори ноћни ормарић, извуче из њега револвер и стави га у корпу, коју касније изнесе напоље.

Пролазили су дани, пролазиле недеље. Време је ублажило ране, но Стеван Мирковић је и даље ревносно посећивао женин гроб. Дошло пролеће са првим ластама и љубичицом. Једног ведрог преподнева врати се он са гроба сав узбуђен.

— Софија, — рече он — да знате само колико се данас осећам лак и млад. Немојте ми се смејати кад вам кажем да ми је данас не педесет и седам, већ двадесет и седам. Покојна Лепосава је била двадесет година болесна. Волео сам је искрено и дубоко, али ми је њено вечито болсвање много пута тешко падало. Ја не знам шта је то здраво женско чељаде! Но, ако Бог да, чим будем дао покојници пола године, биће нешто...

*

Пошто је пола године напуњено, једно јутро освану у радњи нова намештеница. Млада, приманљаста, у краткој сукњи.

— Ко је госпођица? — обрати јој се једна мало загрејанија муштерија.

— Ја сам нова газдарица — рече девојче. — Венчаћемо се грађански чим скупимо документе, а потом и црквено.

Гост зинуо од чуда.

— Је ли истина да ти је ово жена? — упита овај Стевана Мирковића, који баш тада уђе у радњу.

— Јесте.

— Зар ти ниси могао наћи нешто озбиљније, према себи? Ето, госпођа Софија је за тебе, а не ово дериште. Како не можеш да разумеш да младост тражи младост? А шта јој ти можеш пружити?

— Све ћу јој пружити! Држаћу је као мало воде на длану. Живећемо као пар голубова. Софија Павловић је исправна жена. Ми смо потребни једно другом. Морамо заједно да радимо. Али нарави нам се не слажу. Она има јаку вољу и смисао да наређује. А ја неволим да се покоравам...

*

Нова домаћица се потпуно уживила у своју улогу. У отсутности Стевана Мирковића она рукује новцем: врши исплате и прима поруке. Једном, док је Стеван Мирковић био отсутан, уђе у радњу неки младић с којим се млада домаћица упусти у тихи разговор. Када Софија Павловић уђе нешто послом у радњу, затече домаћицу у загрљају младићевом.

— Госпођо, — обрати јој се девојка извивши се из загрљаја — дозволите да вас упознам са својим братом! Да ли сте за једно пиво? Узмите, ја частим!

Нешто пред подне, млада домаћица затвори радњу и у пролазу довикне Софији Павловићевој:

— Идем на станицу да испратим брата!...

— Покрали су ме, упропастили, унесрећили! — запомагао је тог дана Стеван Мирковић.

— Ко вас је упропастио? Домаћица и њен брат? Јавите полицији!

— Јавио сам, ништа не помаже! Давно већ полиција за њима трага за друга недела! Мој зној, моју худу уштеђевину опљачкаше, однесоше!

— Сами сте криви! Првог дана сте јој предали кључеве од касе. Хтели сте младу, здраву жену...

— Мени је одзвонило. Ја ово нећу преживети. Збогом, опростите, ако сам вас калгод... Стеван Мирковић узлети низ степенице, уђе у собу и поче да претура по ноћном ормарићу. — И њега су украли, проклета да су!

— Револвер нису они украли! — рече тихо Софија, појавивши се иза његових леђа. — Њега сам ја склонила одмах после смрти госпођине. Ви сте били тако утучени, па сам се бојала...

— Ви сте ме жалили? И сада ме жалите? Ви сте анђео! Будите ми жена!

— Ја имам јаку вољу и смисао да наређујем, а ви се нерадо покоравате...

— Бићу вам роб! — узвикну Стеван потресеним гласом.

*

— Замислио! — рече сутрадан Стеван Мирковић. — Не, ти то не можеш замислити! То мораш прочитати. Ево читај ово! Читај све редом.

— Добар лов ујвидечке полиције — Прочита Софија наслов у новинама. — Ујвидечка полиција ухватила је два овејана провалника великог стила М. Ф. и његову »вереницу« З. С., у тренутку кад су покушали да се пребаце преко границе. У њих је нађено око 22000 пенга готовог новца, који, по њиховом признању, потиче од Стевана Мирковића, код кога је »вереница« привремено била запослена...

— Куда ћеш ти? — окрете се Софија Стевану.

— Идем у полицију да примим новац, а после тог ћу у градску кућу и код попа. Венчаћемо се чим изађу дани.

Дак је зготовљавала ручак, Софија Павловић запева. Било је то први пут да она пева после мужевљеве смрти. Један сјајан сунчани зрак продре у кујну и обасја њено лице по коме су се котрљале две крупне суве.

— Ху, забога, зар ниси донео макар једну лубеницу?

РОМАН „НОВЕ ПОШТЕ“ 93

Детектив Пирмас на делу

Пјер Тонвил

У противном случају морао би остатак вечери да проведе код куће, а та помисао му је била толико страшна, да је безобзирно почео да говори Елизи. Још никад дотле није тако безобзирно предочио њене погрешке, необразованост и глупости, као што је то урадио за последњих четврт часа, али је она све то подносила са највећом немарношћу. Седела је усправно као свећа, а била је непомична као неки кип. Само њене блиставе очи лутале су немирно, посматрајући кроз стакло аутомобила.

Пајоа је то непријатно и тврдоглаво ћутање доводило до беса. Кола су баш скретала у алеју, па је требало свршити посао.

— Кад сам већ осуђен да се вуцарам са једном тако страшном женом, онда од тога хоћу бар нешто да имам. Та због тога сам те и узео за жену. То је био сасвим јасан уговор, али изгледа да си ти на то заборавила. До сто ђавола, ја увек треба да те на то потсећам. Треба ми двеста педесет хиљада франака. Ово ми је потребно још вечерас или најкасније сутра рано изјутра. Нећу да примим никакав изговор!

Подмукло је, с очекивањем, посматрао Елизу, али она као да га није ни слушала. Она је лице принела сасвим близу стакла и укочено је буљила у тамну алеју.

Пајо је и поред брзине кола приметио једног горостасног редара, затим другог, трећег, али то му није падало у очи. Морао је да придобије своју жену, још пре него што дође до гараже. Стога ју је прилично грубо гурнуо лактом у ребра.

— Зар си већ и оглувила? — продере се он.

У том тренутку Елиза је укоченим очима избројала седмог редара, па се муњевитом брзином окренула. Пајо је гледао у њено воштано бледо лице, али је мислио само на једно: да свакако мора да дође до новца.

— Двеста педесет хиљада франака, рекао сам, — издера се на њу. — Немој да правиш никакве глупости, јер је овога пута ствар врло озбиљна.

Она принесе своје лице сасвим до његовог и Шарл Пајо се поплашио страшног беса, мржње и подругљивости, које се огледало на њему. Чуо је неки стран и промукли глас, који му је запиштао у уху: „Проклета хуљо!“ — Затим је зачуо оштар смех и видео како је Елиза муњевитом брзином подигла руку...

Виши инспектор Тардје хтео је једним скоком да скочи у алеју, кад је ауто, који се приближавао, одједном почео необично да вијуга, али га је Пирмас задржао.

— Пустите га да се истрчи — рекао је мирно. — Ту не може више ништа да се учини.

Кола, која су летела пуном брзином, срушила су једно јако стабло у алеји, затим наишла на друго и слупала се уз бучан прасак.

Пошто је све било на окупу, помоћ је била врло брзо пружена, али у ствари није могло више ништа да се помогне. Шарл Пајо и његова жена били су мртви извучени, али чудним случајем на њима није било никаквих спољних повреда.

(Наставиће се)

Данас

ПЕТАК, 18 август.
Мученик Евсиг. (Преображење). Јелена Дјевица.

*

БИОСКОПИ

АТИЛА: ПОД ЖИГОМ ПРОШЛОСТИ.
ЗРИЊИ: ОВО СЕ ДЕСИЛО У БУДАПЕШТИ
НЕМЗЕТИ: АНДАНТЕ (Музика љубави)
РАКОЦИ: ВОЛИМО СЕ

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

АЛАРГИЋ, трг Ференц Деака 5, телефон 25—81.
ИЛИН, Ержебет трг 4, телефон 24—45.

#

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ, УМРЛИ

Рођених: није било.
Венчања: није било.
Умрли: Зорка Пантелић, домаћица, 18 година; Босиљка Лаић, домаћица, 15 година, уд. Грос Ержебет рођ. Жујом, домаћица, 60 год., Гутман Шандор, ратни инвалид, 47 год.

*

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА У УЈВИДЕКУ

ОДЛАЗАК ВОЗОВА:

За Сабадку—Будапешту 0.15 (брзи), 20.25 (путнички).
За Зомбор 2.00, 18.04.
За Паланку—Гомбош 13.25.
За Обече—Зента—Сегед 5.05, 17.57.
За Тител 6.12, 13.40.
За Петроварадин-Београд 5.30 (брзи)

ДОЛАЗАК ВОЗОВА:

Из Будапеште—Сабадке 4.15 (брзи), 17.42 (путнички).
Из Зомбора 7.35, 19.40.
Из Паланке: 9.18.
Из Обечеа—Зенте—Сегеда 9.26, 19.57
Из Титела 10.10, 17.55.
Из Београда 23.15 (брзи).

РАТНА КУХИЊА

ВАНИЛИ КИФЛИЦЕ БЕЗ ЈАЈА

1 кашика масти се меша да буде пенаста, додавајући увек по мало и увек даље мешајући $1^1/_2$ дцл. кајмака, мало соли, $^1/_4$ пакетића Етекеровог прашка за пециво и толико брашна да буде тесто као за савијачу. Добро се изради, раздели на 5—6 јуфки које се развију у облику тањира. Сада се из те округлине режу трокути који се надевају по вољи са пекмезом, маком ко има ораха и сл. На широј страни се почињу увијати да кифлице добију леп „шпиц". Пеку се опрезно, док не добију лепу жуту боју. После се још топле ваљају у Етекеров ванили шећер.

КОЛАЧ СА ВОЋЕМ

2 цела јајета и 3 жуманцета се муте да буду јако пенасто, додаје се по мало, увек даље мешајући, свега 15 дкг. шећера, и исто по мало 12 дкг. брашна. У омању подмазану тепсију се маса развије а по њој слаже воће једно уз друго. Лагано се пече при средњој топлоти а после посипа са Етекеровим ванил шећером.

ПИРЕ ОД КРОМПИРА СА ОВЧИЈИМ СИРОМ

На тврђе зготовљен пире од кромпира се прелије на чинији пред само сервирање, са румено прженим прним луком, који се размаже по површини на њега се прелије мало кајмака и посе ребаним овчијим сиром.

Помен

Тужним срцем и са неизмерним болом у души извештавамо све сроднике, пријатеље и познанике да ћемо нашој милој и никад не заборављеној ћерки и сестри

Јовани Милутиновој

која је изненада испустила своју младу и добру душу у 14 год. живота а нас оставила да за њом вечито тугујемо, давати шестонедељни помен 19 о. м. у Бачтоварошу у 11 часова пре подне.

ОЖАЛОШЋЕНИ: отац: ГАВРА, мати: ВИДА, сестра: МИЛИЦА, брат: РАДИВОЈ, тетка: ДАРА, тетак ЂОКА, брат од тетке: ВЕДА, другарица: ЖИВОЈКА и остала многобројна родбина. 2786

Помен

Тужним срцем и болом у души јављамо свим сродницима и познаницима да ћемо нашој милој и никад непрежаљеној ћерци и сестри

Кашици Босић

давати четрдесетодневни помен у суботу пре подне 19 о. м. на српском прав. гробљу у Ошовама.

Ошове, 16 августа 1944.

ОЖАЛОШЋЕНИ: отац: КОЈА, мати: ДАРИНКА, сестра: ЖИВКА, мајка: ДАРИНКА, стриц: МИТА, стрина: МИРА, брат: ДРАГИ и остала многобројна родбина. 2778

Помен

Тужним срцем и неизмерним болом у души извештавамо све сроднике, пријатеље и познанике да ћемо нашем милом и никада незаборављеном сину и брату

АЧАНСКИ ВОЈИ - ВОЈИСЛАВУ

који је у цвету најлепше младости у 22-ој години живота 13-ог јула 1944 године на Источном фронту погинуо давати 40-одневни парастос у св. Николајевском храму у Осивцу дана 19 августа о. г. у 11 часова пре подне, а потом на срп. прав. гробљу када ће се осветити и споменик.

У Осивцу, 16 августа 1944 год.

ОЖАЛОШЋЕНИ: отац: РАДА, мати: ЈЕЛИЦА, брат: МИЛАДИН и остала многобројна родбина. 2781

ПИЕТЕТ

†

Бутер Ференц ст., шеф градског баждаринског звања, у своје као и у име деце и родбине са дубоким болом, сломљеним срцем, помирен Божијом вољом саопштава да је незаборавима супруга, ненадокнадива добра мајка, свекрва, сестра, шогорица, тетка, сестричина, рођака

супруга Бутер Ференца

рођ. Мартин Марија

16 о. м. увече у 66 години живота, у 42-ој години срећног брака, после дуге и тешке патње, као и примања последњег причешћа, вратила своју добру душу своме Творцу. Земне остатке наше драге покојнице осветићемо 18 августа о. г. (у петак) у пола 5 часова по подне у Гробљанској капели према прописима Римокатоличке цркве и положити је ради вечног покоја.

БЛАГОСЛОВ И МИР ЊЕНОМ ПЕПЕЛУ!

ВОЛЕЛИ СМО ТЕ ДОК СИ ЖИВЕЛА И ОПЛАКИВАЋЕМО ТЕ ДОК БУДЕМО ЖИВИ!

АЛАДАР И ФЕРЕНЦ
деца.
ЖЕНА БУТЕР АЛАДАРА
рођ. ЛОКМЕР КАРОЛИНА-МИРА
снаха.

Као и остала многобројна родбина.

За упокојену Свету Мису одржаћемо 19 о. м. у суботу у пола 8 часова ујутру у унутрашњем храму Парохије. 2787

МАЛИ ОГЛАСИ

За 10 речи 2 динара, свака даља реч 15 ф.
Који траже службу имају 50% попуста

ТРАЖЊА

ТРАЖИМ ДВА ПЕКАРСКА ПОМОЋНИКА са добром платом. Кил Хенрик, Ујвербас, Кошут Лајош ул. бр. 110. 2756

ТРАЖИМО РАДНИЦЕ за лакши посао. Микац Ђерђ, фарбара свиле, Фитехаз ул. 1. 2773

ТРАЖИМО КОЧИЈАША ЗА ФАБРИКУ. Приходи месечна плата, стан, огрев и осветљење. Јавити се: Кулпин творница конзерва, Ујвидек. 2775

СА МЕХАНИЧКИМ ПОГОНОМ ковачка радоница потребује шегрта. Јавити се: Кататић Јанош, ковач, Кула. 2779

ТРАЖИМО БАЧВАРСКОГ ПОМОЋНИКА. Адреса у администрацији. 2789

СТОЛАРСКОГ И КОЛАРСКОГ ПОМОЋНИКА требам одмах. Пделић, Ујвидек, 1941 априла 13 ул. 123. 2782

КУПОВИНА

ЈЕДАН ЕЛЕКТРОМОТОР са две коњске снаге купио бих. Понуде: Удовички, Змај Јовановић ул. 33. 2783

ПРОДАЈА

ДУБОКА ДЕЧЈА КОЛИЦА на продају. Петефи Шандор ул. 37 (ранија намирница). 2764

ШПОРЕТ лепо очуван на продају. 1941 априла 13 ул. бр. 8. Упитати код домара. 111

ПРОДАЈЕМ ДЕЧИЈА ДУБОКА КОЛИЦА са белим предратним гумама. Далноки Вереш Лајош ул. 20. 2785

ИЗДАВАЊА

120 ЈУТАРА ОРАЋЕ ЗЕМЉЕ са свим прибором и потребним зградама издаје се у аренду. Упитати: Исидор Лађанац, Кула. 2780

УДАЈА-ЖЕНИДБА

БИВШИ ЧИНОВНИК удовац без деце од 50 год. оженио би се са удовицом без деце приближних година са мањим миразом. Голешев Розалија Сабадка, Банки ул. 31. 2788

ПОРЗОЛ

АРЗОПАЦ

средства за прашење житарица стигла су. Набавите своју потребу, док их има. — **Vukovics György**, комисионер, САБАДКА, Хитлер тог 5 Телефон 6-69 1772

Одговорни уредник и издавач: ВОЈИСЛАВ МАТИЋ
Ротациона штампа: »Уранија« штампарски завод (власник Јован Келемен), за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50 — Рукописи се не враћају